

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. □ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin. □ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna). □ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 8.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1910.

Letnik III.

Proč z mehko!

(Premišljevanja, ki se ne bodo vsem dopadla.)

Najhujše zlo je za mladino, če je pomehkužena, ne samo na telesu, ampak tudi na duši, kar je seveda medseboj v nujni zvezi. Naše slovensko ljudstvo dušne mehkužnosti ali mehkoobe v obče ne pozna; naši očetje so strogi, redkih besedi, ne zaupajo kar tako vsakemu, ne odjenjajo izlepa in pregovoriti jih ni lahko — naše matere delajo in trpijo molče, ne tožijo rade in ne odkrivajo svojih skrivnosti celemu svetu — naša dekleta so sramežljiva, ravno svoja najlepša in najgloblja čustva le s težavo pokažejo, svojo plemenitost zakrivajo rajši za osornostjo, kakor da bi jo razgaljevale pred vsemi, in tako je splošno naš narod: trd, grčav in raskav. Hvalabogu, da je tako; ta naravna rezkost je najlepši dar, ki ga je Bog našemu ljudstvu naklonil, ker ga kakor skorja drevo varje zunanjih vplivov, da mu ne izpridijo mozga. Dokler bo naše ljudstvo tako kleno, rajši trpko kakor osladno, tako žilavo, neupogljivo in resno, tako dolgo bo tudi v svojem jedru npravno pošteno.

Žalibog pa se je med naše ljudstvo že tupatam vgnjezdila sladkoba, jokavost in občutljivost, ki ni zdrava in srce pomehkuži. Z mehkužnostjo pa vrag izpreobrača duše k sebi. Ni več redko, da naletiš na dekle iz kmetov, ki nosi neprestano nek priliznjen nasmeh okoli usten, se vije in zvija, šepeta, mežika in stopica, se vsiljuje, toži, zdihuje, in nosi svoja čustva vsem naprodaj. Kako malo je možakinj med ženami! Med te pomehkuženke spadajo tudi tiste, ki se preveč rade pohujšujejo in o katerih veljajo jedrne besede našega nepozabnega Antona Martina Slomška: »Pa vsaka sramežljivost prava ni; pri nekaterih je rdečica na lici gola goljufica, jabelkam Sodome podobna, ki so od zunaj lepo rdeče, polne smrtne trohno-be odznotraj. Sramežljivost in pa čistost si morate biti družici pri poštenih devici! Brez čistosti namreč sramežljivost nič ne velja kakor brez sramežljivosti čistost ni doma!« Mnogo je pa takih nežnih bitij, ki se ob bolj robati, naravnostni, s poštenim namenom izrečeni besedi stresejo, žive pa

sama v neprestanih grešnih domišljijah in predstavah. Koliko več je vredna kmečka žena, jeklenih mišic, neumorna pri delu, ostra, prava gospodarica, energična in odkritosrčna, pa tudi usmiljena in dobra, le da zna sama sebe premagovati!

Pa tudi mladeniči in možje mnogokje nič ne veljajo. Če se le malo napije, pa postane kakor otrok; vsakemu odpre in razkaže najskrivnejše kotičke svoje duše, samega sebe obtožuje, češ, kakšen grešnik je, da nima nič volje, k vsakemu se pritisne, češ, kakšen dober človek sem!, se joka in tovariše objema in obupuje. Kolikokrat se spomnim na marsikaterega našega gospodarja, kadar berem v ruskem romanu »Raskolnikovu« govor pijanega capina in zapravljevca Marmeladova: »Usmiljenje, čemu usmiljenje z menoj! Čemu usmiljenje? To ni potrebno; križati me je treba, na križ pribiti, ne pa pomilovati! Križaj me, Gospod, križaj, potem se me pa usmili! Sam bom šel h križanju, zakaj mene ne žaja po nasladi, ampak po gorju in solzah! Ali ti, oštir misliš, da me tvoje žganje razveseljuje? Obupanje, obupanje iščem na dnu kozarca, in sem ga našel, da, našel sem ga! Usmilite se nas more le on tam gori, ki se vseh usmili, ki vse in vsakega pozna, on, vseusmiljeni. In rekel mi bo: »Pridi, zasedi nebeško kraljestvo! Enkrat sem se te že usmilil, odpustim ti tudi sedaj, ker si me tolikanj ljubil!« Pridite še vi, bo rekel, vi slabotneži in pijanci! Zato vas sprejemem, ker ste mislili, da tega niste vredni! In bo razprostrl roke nad nami in vsi bomo popadli na kolena in se bomo jokali in bomo prišli do spoznanja. Gospod! Pridi k nam tvoje kraljestvo! . . .«

Takih Marmeladovov, ki uživajo v svoji slabosti, in namesto, da bi se dvigali apelirajo na božjo usmiljenost in potrpežljivost, ni več malo med ljudstvom. Oh, kdo je tisti, ki je prvi zanesel med naše ljudstvo to strupeno vero mehkoobe in prizanesljivosti zoper vsako slabost in tisto napačno usmiljenje s tistimi, ki sebe in druge kvarijo? Zaslužil bi mlinski kamen! Kdo je tisti, ki je z naravnost peklensko prepričevalnostjo izpridil Kristusov nauk, kakor da bi bilo vseeno, kako in kaj kdo misli, kako ži-

vi in dela, saj bo enkrat vsem odpuščeno in vsi bomo kakor ginjeni Marmeladov pred božjim tronom slavili njegovo usmiljenje? Kdo je tisti? Liberalizem! Naše ljudstvo ne, zakaj nič ni našemu ljudstvu bolj tuje kakor ta v samem olju in balzamu se topeča osladnost. Naša duhovščina tudi ne, ne Gregor Einspieler ne Slomšek nista tako učila! Saj tudi ni mogoče. Bog se bo usmilil, katerega se bo hotel; mogoče bo okoli njegovega trona stalo več takih, ki so jih na zelnji imeli za velike grešnike, kakor takih, ki so bili pri ljudeh na svetniškem slovesu. Meja božjemu usmiljenju ne smemo staviti nobenih! A tega ne smemo, da bi z božjo ljubeznijo njegovo pravičnost zakrivali! To je krivoversk nauk; v srednjem veku je bilo vse polno takih krivih prerokov, ki so učili, da je Kristusova kri izbrisala vse grehe, kar se jih je zgodilo in se jih še bo do konca vekov. To pa ni res: isti dan, ko je Jezus Kristus na križu izdihnil, je visel v temnem gozdu na veji Judež Iškarjot! Tudi na dan največje ljubezni božje ni počivala njegova pravična sodba in tisti, ki tako radi navajajo 13. poglavje pisma svetega Pavla do Korinčanov, naj se utopijo še v ostala pisma apostolova, pa bodo spoznali, kako ni narodom oznanjal samo sladkega evangelija, ampak tudi sodbo božjo, pred katero se tresajo ljudstva. Nič ne pomaga! to se ne da izbrisati: ravno pod Kalvarijo, pravi pomenljivo neko staro pobožno izporočilo, ki so ga tolmačili tudi cerkveni očetje, se odpira globoko na dnu peklo, ki ni za prazen nič ustvarjeno. Nič ne pomaga pravimo, zakaj sveti zamaknjenelec na otoku Patmosu je videl v duhu knjigo božje resnice, ki mu jo je dal angel požreti. In glej — knjiga je bila grenka in tudi naša vera je v mnogem oziru grenka, in Bog bo nad zlobo in nad sovražniki svojega Sinu zmagal končno tako, da jih bo kaznoval z večno kaznijo. Nič ne pomaga! beseda božja se ne da zvijsati, kakor bi kdo hotel.

Liberalizem je pomehkužil ljudske duše, liberalizem je učil prvi, da je Bog zadržati bogat, da lahko trošimo darove, ki nam jih je dal, kolikor hočemo, saj bo pokrtil vso krivdo. Katoličan pa ve to, da mora živeti strogo po božji postavi in da morajo živeti tako tudi drugi. Drugačno je usmiljenje krščansko, drugačno usmiljenje, ki ga uče naši nasprotniki. Krščanska ljubezen nas uči, da moramo tudi sovražnika se usmiliti, ga golega obleči, lačnega nasiti, popotnega sprejeti, bolnega obiskati, ga pravično soditi, ne ga obrekovati, ga v dvomih poučiti, z dobrimi deli pridobivati, zanj moliti in ne sebe povzdigovati kakor farizej v templu, ki je zaničeval carinarja. Ista ljubezen pa nam obenem veli, nauke sovražnikov pobijati, njihov vpliv izpodkopavati, njihove nakane razkrinkovati in tudi njihovo izprijenost javno bičati, če se gre za

obrambo vere in božje resnice, kateri smo v prvi vrsti ljubezen dolžni. Tako so svetniki delali in kdor drugače piše, svetnikov ne pozna. Ali niso svetniki potisnili krščanskim vitezom v roke meč zoper sovražnike vere? Ali niso svetniki oznanjali boja zoper krivoverce? Ali morebiti sveti Dominik, ki je tako goreče in neusmiljeno bičal albingenške zapeljivce ljudstva, ni bil svetnik?

O gnjusna mehkoča, ki se skrivaš pod frazo o božji ljubezni! To zvezo med dušno mehkužnostjo in božjim usmiljenjem si je izmislil liberalizem, ki je s tem hotel ljudstvo preslepiti, da ne bi več pota poštenosti in strogega izpolnjevanja njegovih zapovedi hodilo. Naši narodni prvoboritelji pa, na čelu jim naša duhovščina, ki je naše ljudstvo prebudila, ni poznala tega. Le berite spise Andreja Martina Slomška! Ta blagi in globokomiseln, sveti mož je polagal v vsem svojem delovanju poglobitveno važnost na to, da ohrani ljudstvo, zlasti pa mladino, odločno in nepopustljivo v načelih, grčavo, rezko, нравno pošteno in strogo. Nikjer ne najdeš v njegovih spisih in govorihi tiste sladkosti, ki jo danes mnogoteri trosijo, zlasti po leposlovnih proizvodih. Odkrita je bila njegova beseda, ne zavita v bogvekoliko ovojev, ne mešetarska. Ljudstvu pa je rane celila, mehka, ne mehkužna, pa resna. Ni odnehal nikoli, kar se tiče nazorov, ni krščanstva posladil, da bi ne razžalil ljudi bolj občutljivega in finega živčevja, kakor bi to nekateri danes radi.

Kako je blagi Anton Martin Slomšek bičal svobodomiselstvo! Imenuje ga »nauk, ki plodi in izgojuje druhal polno gizdosti in baharije, druhal vedno modrovajočo, nezadovoljno, prepirljivo, ki se kakor peklenska pošast vlačí po deželi.« (Laibacher Kirchenzeitung; 1848.) V razpravi: »Kaj je pred vsem storiti dušnim pastirjem v naših dneh?« (Theol. Zeitsch.; 1849) pravi liberalcem »lažnjivci, opravljivci, zvijski postavodajavci, nemirneži, prepirljivci, zapeljivci, razuzdanci, trdosrčniki, o deruhi, goljufi, sleparji, ki najboljše naredbe spodbijajo in vsako blagonosno početje pokončujejo!« Dalje: »Dokler se tej samopašni tropi krepka jez ne postavi, trudijo se zidarji, ki zidajo naše državno poslopje, zastonj. Majhne izvirke zadelujejo, silni povodnji pa puščajo širen tok. Naši politični zdravniki ozdravljajo male rane, poglavitnega zla se pa nič ne dotaknejo.« Potem pa uči velik učitelj našega naroda, da se morajo katoličani zoper liberalizem združiti v bojno organizacijo. »Tudi to«, pravi, »je obžalovanja vredno zlo, da boljše misleči del naših ljudi tem ljudem nasproti roke križem drži! Gorje tistim dušnim pastirjem, ki so v tem nevarnem času zbeganemu ljudstvu le samo slepi vodniki in mutasti čuvaji, bodisi iz nemarščine, bodisi iz krive bojzljivosti!«

To je pristni nauk! **Po tej poti bomo tudi mi hodili, v tem duhu, v duhu Slomškovega bo v prvi vrsti naš Orel delal!** Ljudstvo, njegov naraščaj, bomo ohranili žilav, klên, trd, grčav, tiste pa, ki trosijo mehkočnost, svetobolje, otožnost, osladnost, bomo neusmiljeno preganjali, zakaj oni točijo strup mladim srcem! Mi ne rabimo in ne maramo fantov in deklet, ki bi se pasli v svojem srcu nad lastno čustvenostjo, se topili v vesoljnem usmiljenju, za resnico pa se ne postavili, svoje srčne občutke vsakemu in ob vsaki priložnosti okoli ponujali, vse človeštvo objemali in drugih duše z napačno sladkobo »reševali«, svojo pa zanemarjali, se napajali s kvarno otožnostjo, sanjali o samih zvezdah in plavali nad oblaki, po zemlji pa ne znali hoditi. To ni za nas, taki dušni mehkužneži in slabiči so nam le napoti. **Pa tudi vsak tak pojav v naši domovini sovražimo, naj pride odkoderkoli, vsako mehkočno prilizovanje nasprotnikom.** naj ga zagreši celo tak, ki ga nasprotniki že zaradi poslanstva, ki ga ima neposredno od Boga, sovražijo! Komej en mesec je, ko je »Narod« na uvodnem mestu pisal, da se liberalci ne bore toliko zoper Kristusa in njegovo vero, kakor zoper duhovščino, ki krivo uči, da je ona posredovalka med Bogom in ljudstvom, česar liberalci ne verujejo in kar z vso odločnostjo pobijajo . . . In vendar! . . . Odkod taki prežalostni pojavi? Iz tiste mehkočnosti, ki smo jo tu ožigosali, in o kateri je dejal Jezus Kristus, da je zmotna, ker Bogu in njegovim nasprotnikom obenem ni mogoče služiti.

Mi hočemo dugačne značaje. Ravne na duši in ravne na telesu, odkrite, nezlomljive, stroge nasproti sebi, pravične nasproti drugim, usmiljene z reveži, bolniki, otroci in s svojimi sovražniki v telesni in dušni potrebi, pa neusmiljene nasproti zmoti. V tem oziru ima Orel veliko nalogo. Mehkužnost na duši se ozdravi, če se uči telo vztrajnosti, čistosti, moškosti, dušo pa samopremagovanja, voljo zatajevanja. Orli, v vsakem odseku preganjajte vsako gizdalinstvo, vsako željo po udobnosti, vsako čmerikavost, občutljivost, razkošnost in sentimentalnost! Tukaj se tudi naši telovadski načelniki in vaditelji lahko pokažejo in izkažejo kot modri vzgojitelji in lahko store neizmerno važno delo narodne okrepitve! Naprej junaki! Šli smo dozdalej vedno skupaj, vedno smo se razumeli, najbolj pa morebiti zdaj, ko vas pozivljamo na boj zoper mehkočo, lenobo in sladkobo! Bodite junaki makabejci, to je: **k l a d v a**, ki bijejo nasprotnike božje misli, **k l a d v a**, ki kujejo rudo našega ljudstva v čisto zlato, **k l a d v a**, ki sama sebe utrjajo, ko tolčejo po nakovalu, ki so vednobolj čista in svetla! Pozdravljeni Orli, ki hočete čuvati naše ljudstvo, **kakršno je bilo in mora ostati in bo ostalo, ker tako hočemo!**

Še nekaj o našem klerikalizmu.

V predzadnji »Mladosti« smo enkrat jasno izpovedali to, kar se nam je zdelo samoobsebi umljivo in kar je že davno in neizbrisano zapisano v srcu večine našega ljudstva. To namreč, da smatramo duhovnika kot posredovalca med Bogom in ljudmi in da nam je duhovnik vsled tega svojega poslanstva nekaj več, da, mnogo več kot kak poslanec, odličen voditelj ali še tako dober ljudski govornik in buditelj. Rekli smo, da moramo duhovnika vsled tega njegovega nebeškega poslanstva ljubiti, spoštovati in ubogati. Ko pa smo to rekli, je zašumelo v taboru svobodomiselstva in čuli so se glasi, da ne moremo več zatajiti svoje narave, da ne moremo več skrivati, da se nam gre samo za suženjstvo, samo zato, da podjarmimo mlade duhove, bodočnost naroda, črnemu klerikalizmu. Tako v taboru, kjer ljubijo svobodo, kakor pravijo, in kjer poznajo samo enega gospoda, »človeka jaz.« — Zašumelo pa je tudi prav nalahko v vrstah tistih ljudij, ki sicer priznavajo velik pomen socialnega dela duhovnika med našim ljudstvom, o tem pa, da duhovniku to delo nalaga njegovo poslanstvo in da je višje kot to še neko drugo delo, delo pred oltarjem Gospodovim, o tem pa malokdaj razmišljajo. To so navadno ljudje, ki vidijo duhovnika na shodih, pri predavanjih, pri političnih bojih itd. ter ga upoštevajo samo po njegovih uspehih pri tem delu. Delo duhovnika v šoli, spovednici, bolniški postelji in pred oltarjem Gospodovim pa ne poznajo in zato tudi ne razumejo, kako tesno so združeni oltar, spovednica in šola z delom v družtvih, na shodih itd. Kako lahko se zgodi, da postanejo taki ljudje malodušni ob slučajnih neuspehih ali pa celo sovražni duhovniku, kakor hitro se začne križati njihovo mnenje z mnenjem duhovnika pri socialnem ali političnem delu. Majhno nesoglasje, morda prevelika samoljubnost, in že bomo čuli iz ust tolikih ljudi: »Kaj pa se duhovnik v vse utika? Naj skrbi raje zase in svoje ovce! To bomo že sami napravili. Saj smo mi tudi kristjani. Hodimo v cerkev, prejemamo svete zakramente itd. Duhovnik naj ostane v cerkvi!« V slabem nikdar mirujoči satan pa podpihuje to misel dalje in dalje. Zelo nalezljiva bolezen samoljubja se začne širiti in nevarnost je, da okuži cele rodove, cele družine. In koliko imamo pri nas takih družin, dobrih, poštenih, ki so v tem napačnem razumevanju ali boljše nerazumevanju duhovniškega poslanstva tako zaslepljene, da jih moramo navzlic njihovemu lepemu življenju, navzlic temu, da udje teh družin redno opravljajo svoje verske dolžnosti, vendar smatrati zgrajene na pesek. Majhen vihar in cela lepa stavba se zruši v nič.

Le pogledjmo v njihovo življenje. Kaj najdemo tamkaj: naše in nasprotno časopisje, dobre in slabe knjige. Dekle je morda v Marijini družbi, fant pri sokolu. Mati v mnogih bratovščinah, oče pošten gospodar sicer, v političnem življenju pa ali brez doslednosti, ali pa na strani tistih, ki sicer spoštujejo cerkev, so kristjani, poslušajo duhovnika v cerkvi, pa vendar čitajo in pišejo v veri sovražne časopise in delajo v javnosti, kjer le morejo nasproti duhovniku, »ki naj ostane v cerkvi in naj se ne vtika v posvetne stvari«. Pogledjmo sedaj v bodočnost takih družin. Pogledjmo na otroke. Doma slišijo očeta ki pride razburjen od občinske seje in se jezi nad fajmoštrom, ki je predlagal pri seji, da naj se naredi to in ono, kar nekaterim iz sebičnih razlogov ni všeč. »Ta far je vse podrl, zakaj se vtika v take stvari.« Strast jeze raste. »Nič več mi ne pojdeš v Marijino družbo«, zapove dekletu. »In ti nič več med telovadce«, naroči fantu. »Naj bo fajmošter sam.« Dekle in fant ubogata in kmalu jih srečamo tamkaj, kjer se čez fajmoštra tako zabavlja kot zabavlja njihov oče. Če se pa čez duhovnika zabavlja, potem tudi ne velja tako živeti kot uči duhovnik v cerkvi. Živimo torej ravno nasprotno. In tako se tudi živi, ker je lažje živeti slabo kot dobro. O, zaslepljeni oče in neumna mati! Ali je sedaj boljše, ko se duhovnik za vajine otroke več tako ne more brigati kot se je prej? Ali je sedaj boljše z vašimi otroci, ki poslušajo nauke duhovnika samo v cerkvi, kamor hodijo radi ljudi, ne pa tudi v društvu, kamor jih ne pustite, »ker se duhovnik v vse vtika«. Odgovorite si in videli bode, koliko boljše bi bilo, če bi se duhovnik brigal za vaše in vaših otrok življenje in blagor.

Takih izgledov je na tisoče po naših domovih. Imamo domove, kjer ni več enotnosti, doslednosti v mišljenju in delu posameznih udov, zato ker so prevelike strasti gospodarji v srcih posameznih. Te strasti pa moré ljubezen do družine, ljubezen do dela, ljubezen do Boga in cerkve, spoštovanje duhovnikov in mesto ljubezni se naseli sovraštvo, ki samo razdira in nič ne gradi. Zato pa taki domovi propadajo in propadajo celi rodovi.

Ker ljubimo narod in slovensko ljudstvo in mu hočemo dobro, moramo pa tudi skrbeti, da se domovi po slovenski zemlji utrdijo, da se utrdi najvažnejša vseh organizacij, t. j. slovenska družina. Slovenska družina pa bo trdna in močna samo tedaj, ako bo v nji najbolj močna ljubezen do Boga in Njegove cerkve. Ta ljubezen pa ni nikdar močna in nepremagljiva, ako se ne druží z njo ljubezen in spoštovanje do duhovnikov, naj reče kdo, kar hoče!

In sedaj smo zopet tamkaj: ljubezen in spoštovanje do duhovnikov! Ta ogenj v srcih našega ljudstva je najbolj nevaren našim

svobodomiselcem, zato ga tudi najbolj pridno gase! Oni vedo, da je ljubezen in spoštovanje in ubogljivost do duhovnika tista močna vez, ki veže človekovo srce z božjim srcem. Zato njihov strah, zato zabavljanje, zato očitjanje, da smo sužnji in da hočemo vzgojiti slovensko mladino v sužnjosti. Mi pa hočemo dokazati, da je ravno narobe. Dokazati hočemo, da ubogljivost in ljubezen do duhovnika ni izraz hlapčevstva, temveč stroga zahteva naše svete vere, močan zakon naše svete cerkve.

Nedavno sem govoril z materjo, kateri je umrl sin duhovnik. Videl sem to mater, ko je v blaženi sreči prejela prvič iz roke sina duhovnika Jezusa Kristusa in videl sem jo, ko je v neizmerni bolesti šla vsa nesrečna in potrta od sveže gomile, v katero so položili njenega sina. Ko sem skušal to ženo tolažiti, mi je povedala to-le: »Neizmerno sem bila srečna, ko se mi je izpolnila goreča želja, da sem imela gospoda v družini. Celo življenje sem z nekim posebnim spoštovanjem zrla na vsacega duhovnika.«

Neizmerno je bilo to spoštovanje te žene do duhovnika. In po pravici: »Saj kar ni dano niti angelom, to je dano duhovnikom«. Pa ne samo to! Duhovnik je tisti, ki najbolj deli vse veselje pa tudi vse gorje našega ljudstva, ga najbolj pozna in upošteva, mu stoji ob strani pri zibelki, združi mladeniča z dekletom v večnotrajni zvezi in slajša starcu težko pot na ono stran življenja, koder je več en blagor. Slovenski duhovnik in slovensko ljudstvo gresta skupaj kakor korenina in deblo; najplemenitejši in najboljžilavi sokovi v našem slovenskem ljudskem življenju peljejo in se do viška moči razvijajo v slovenskem duhovniku, ki je naše ljudstvo prvi učil, prvi vzdignil in ga prvi vzbudil k zavesti lastne sile in velike naloge! Res, tudi duhovnik zagreši, toda, koder je ljubezen do njegovega poklica in pomena za naše ljudstvo, se bodo pogreški popravili ljubeče, ne pa s tistim srdom, ki izdaja ne samo duhovniku, ampak Bogu samemu sovražno srce, zastrupljeno z nauki tistih, ki hočejo slovensko ljudstvo od slovenskega duhovnika odtrgati, da bi se potem oltarjev samih in krščanske vzgoje otrok in svetosti zakona lotili!

Mi pa hočemo, da spoštovanje do naših voditeljev ne bo samo v srcih naših mater in sester, ampak tudi v srcih naših mož in mladeničev. Pa ne samo spoštovanje, temuč tudi poslušnost do njih. Brez spoštovanja in poslušnosti do naših duhovnikov ni prave ljubezni. Brez ljubezni pa je vse samo beseda, je samo hinavščina, kakršno najdemo pri naših nasprotnikih, ki žive samo od besedi in gledajo samo na besede.

Tako, bratje, prihodnjič naprej. Razmišljajte včasih o tem pri vaših sestankih.

Revizije.

Predsedstvo Z. O. je naročilo svoječasno okrožnim predsedstvom in okrožnim vaditeljskim zborom, da naj izvrše do konca meseca maja pri v okrožju včlanjenih odsekih organizatorične in tehnične revizije. Nekatera okrožja so to naročilo že izvršila, druga je še vrše.

Pred menoj leže poročila o izvršenih revizijah idrijskega okrožja. Ta poročila so značilna vsled tega, ker nam odpirajo jasno, nepristransko sliko v organizatoričnem in tehnično delo posameznih odsekov. Naj v sledečem v spodbudo in nauk navedem nekatere najbolj značilne opazke iz teh poročil.

Tako berem n. pr. »Upoštevamo vse te zapreke, vendar več vztrajnosti bi iskali pri Orlih. Toda vaš odsek je kot bi podžgal predivo. Vname se, plamen švigne visoko, a tudi kmalu ugasne.« Dalje: »Pogreša se rednih odborovih sej, brez njih odsek ne more napredovati.« »Pogrešal sem opravičnega zapisnika, kakor tudi vseh dotičnih dopisov, ki jih je odsek prejel, oziroma odposlal v pretečenem letu.« Ali: »Želeti je, da se bratje Orli bolj trudijo za nadaljno izobrazbo. V to je potrebno, da so večkrat pogovori ali predavanja, ali pa deklamacije, kar se dosedaj ni godilo. Orli naj se sami vadijo v nastopu.«

O drugem odseku zopet berem: »Odsek goji tudi naraščaj. Čebelice nima odsek, pač pa si je omislil nabiralnike, da se vadijo telovadci v varčevanju.« Dalje berem sledeči lep nasvet: »Telovadci naj se vadijo v sestavi poročil za »Mladost«. Dalje naj prireja odsek ob priliki veselje deklamacije, da se bodo telovadci vadili v nastopu in da bodo vzbudili tudi pri drugih fantih zanimanje do izobrazbe. Le na ta način si bomo vzgojili može, ki bodo znali braniti svoje prepričanje proti nasprotniku.«

V poročilu nekega drugega odseka zopet berem: »Naraščaja ne goji odsek, pač pa marljivo skrbi za agitacijo za »Mladost«. Za to sta določena posebna telovadca.«

Ali n. pr.: »Seje se vrše z določenim dnevnim redom vsakih 14 dni. Pohvaliti nam je polnoštevilno udeležbo odbornikov pri sejah. Posebno moramo pohvaliti izobraževalno šolo za nove člane odseka, ki se vrši vsak petek zvečer. Odsekov predsednik br. J. U. in nadučitelj J. B. podučujeta zemljepisje, zgodovino, računstvo, branje, spisje, risanje ter vaje za govorniške nastope.« O istem odseku se glasi v poročilu tudi ta-le pohvala: »Sicer maloštevilni člani se vsakokratnega skupnega sv. obhajila udeležo v krojih ter se ne strašijo javno pokazati svoje versko prepričanje pred socialno-demokratsko večino v fari.«

Tu sem navedel samo nekaj zgledov iz poročil enega samega okrožja. Pri odborovi

seji, ki se bo vršila začetkom meseca junija, po končanih tečajih, pa bomo na podlagi še nadaljnih poročil napravili majhno bilanco o našem dosedanem organizatoričnem in tehničnem delu pri odsekih. Upajmo, da bo ista vsaj povoljna.

V okrožje spadajočim odsekom naročam sledeče: po končani reviziji dobe od okrožnega predsedstva in vaditeljskega zbora prepise revizijskih zapisnikov. Naj te prepise v svojem arhivu skrbno spravijo, ker se bodo prihodnje leto pri zopetni reviziji zahtevali. P.

Naša organizacija — materna organizacija.

(Iz Vipave.)

Slovenski mladenič! Naj ti povem nekaj misli! Dobregra materinega srca morebiti ne znaš še prav ceniti. Imaš priliko opazovati mater svojega tovariša? Gotovo. Poglej jo, kako je ponosna na svojega dobrega sina, kako se raduje, če ga vidi srečnega, veselega — že sam pogled nanj jo vzradosti. Spomni se, mladenič, na svojo otroško dobo, kako te je mati skrbno gojila, varovala v nevarnosti, dajala ti zlate nauke, se ne spomniš? O, zlati nauki iz plemenitega srca slovenske matere! Sama ljubezen ji govori iz srca. In tako vzgaja vsaka naša mati. Vsaka hoče vse storiti za srečno bodočnost svojega sinu. Ti pa, ko dorasteš, zavreš nauke svoje matere in kreneš na pot slobodno, brez zakonov, brez postav! Solzi se tvoja mati nad tabo, ti jo ne vidiš, ti ne ceniš njenih solz! Tavaš po megleni poti, izgubljen sin. Zavreš naravne zakone, hočeš zavreči glas svoje vesti, katera ti še vedno pravi, kaj je prav, kaj lepo in pošteno. Srd ti vzbudi že sama beseda »katoliški«. — Telovadil bi rad — šel bi k Orlom — a bojiš se črne sukne. Nazadnje izvali se iz tebe »neodvisno naroden mož«! Je-li res? Strasti te nadvladajo, dan za dnem padaš, dokler ne izgineš kot žrtev alkohola ali pa v neprestani dušni pijanosti. Na takih ljudeh, ki so svojo mater zatajili, naj sloni bodočnost naroda! Bog obvari! Cilj naši slovenski krščanski mladeniški organizaciji je: pravično življenje! Da je v temu programu tudi narodnost, je samoobsebi razumljivo! Da je ta mlada slovenska organizacija prinesla veliko izobrazbe med najširše sloje, tega nihče ne more tajiti, kdor si namenoma oči ne zakriva. Znani so mi naši fantje, sedaj prvi delavci na našem polju, ki so bili prej bojazljivi, zmenili se niso ne za predavanja, ne za čitanje itd. Da, naravnost rečem, naša orlovska organizacija poplemenitila je že večji del zdrave mladine, kolikor je Slovenci imamo. Poglej! predragi mladenič, kako vzgaja ta organizacija! Li ona ne nadaljuje

one zlate nauke tvoje matere? Li ona ne hrepeni po popolnosti, čistosti? Ni li vneta za vse dobro, pošteno? Ni mar narodna? Da, krščanska je tudi, pravična! Zato, predragi mladenič, je v našem znaku križ, ki pomeni ljubezen in pravico. Da bi vsak Slovenec nosil orlovski znak — v srcu — da se v prah zdrobe silni navali naših narodnih nasprotnikov! Mladenič! V našo vrsto — naša srca povzdignimo do dveh velikih idej — poštenosti in narodnosti. Na zdar!

Silvester.

GORI, POMAGAJTE!

PROŠNJA DO VSEH POBOŽNIH KRISTJANOV,

mojstrov in pomočnikov, hišnih gospodarjev in gospodinj, poštenih rokodelcev, obrtnikov in sploh do vseh ljudi, ki imajo dobro srce in usmiljenje!

Ponosni Slovenski Sokol, ki goji v slovenski mladini нравno trdnost in neupogljivost, ponos in spoštovanje do samega sebe in ki dela tiho, a vztrajno, ne s kričanjem, marveč samo z delom, in ima tako silno moč sam po sebi, da vse, kar je zdravo in pošteno, samo po sebi trumoma vanj leti, on, ki zbira v svojih vrstah le čisto zlato in pusti vse, kar je nezdravo, zunaj, on, ki se Orla nič ne boji, ker Orel je organizacija teme in smrtne sence, ki se bo pred Lučjo vseh Luči v kratkem samaposebi umaknila, ta Slovenski Sokol je te dni po celi deželi razdal sledeče **plakate:**

SLOVENSKA MLADINA — V SOKOLSKE VRSTE!

(Slovenskim obrtnikom, trgovcem in sploh delodajalcem.)

Slovenski narod bo imel tako **bodočnost**, kakor si vzgoji svojo **mladino**. Čim več bomo imeli samozavestnih in izobraženih mož, trdnih in čistih značajev, tem preje dosežemo zaželjene narodne cilje, tem težje delo bo imel naš neizprosni **narodni sovražnik** na Štajerskem, Koroškem in na Primorskem, tem lažje se bo **zdravo, po razvoju in napredku hrepeneče jedro slovenskega naroda obranilo notranjih sovragov**, ki se trudijo z vsemi močmi, da zastrupijo našo mladino z nauki, ki vodijo k **nazadnjaštvu ali breznarodnosti**. Ne dopustimo, da se žene slovensko mladino k ciljem narodnega samoumora!

Slovenski trgovci, mojstri in sploh vsi delodajalci, imejte te misli pred očmi, pomagajte odvracati pretečo nevarnost. **Sokolstvo je šola, ki vzgaja mlado in staro v ljubezni k narodu, napredku, svobodi in demokratičnosti. Prosimo Vas, da pustite svojim vajencem in uslužbencem toliko prostega časa, da se morejo udeleževati so-**

kolske telovadbe in predavanj! Opozorite jih pogosto na važnost našega dela! Verujte, da s tem krepite tudi lastni stan; v sokolskih telovadnicah Vam vzgojimo vztrajne delavce, zanesljive in poštene ljudi!

Slovenska mladina, kličemo te, čuj nas! Pridi, vabimo te v svoj tabor med sokolski naraščaj. Vstopi v naše vrste, da si ojačiš svoje mišice in celotno нрав v smislu demokratičnih gesel. Poznavaj pri nas duha odkritosrčnega bratstva in ljubezni, pomladnobujno življenje in nezlomno voljo! Spopolni naše vrste in postani zvest čuvaj Tyrševih misli!

Tendenčno vojaški duh v čtivu za mladino ti poveljuje junaške čine ubijanja, sili ti v roko puško. S sladkimi besedami, s prijaznim obrazom, različnimi odznaki in podobnicami se skuša dobiti tvoje zaupanje od druge strani. Oni ljubijo le sebe in svoj stan, za korist tega te hočejo vzgojiti, njih dejanja pa nam vsak dan bolj jasno kažejo, da so vselej pripravljeni izdati skupne koristi celega slovenskega naroda. Ne udaj se tem uplivom, ne zaupaj jim!

Stopi v sokolske vrste, tu boš deležen one trde, toda dobre vzgoje, ki je potrebna za krepkega, zdravega, razumnega naprednega moža, ki služi domovini in narodu!

* * *

To je tako imenitno in ta plakat, ki je kakor mila prošnja po celem telesu zmrznjenega in lačnega berača in razodeva tak strah pred nami, kakor ga more imeti le človek, ki lega smrt na njegove ude, je tako značilen za »ponosnega«, »samozavestnega«, »nezlomljivega«, »jeklenega« in »vse premagujočega Sokola«, da bi urednik »Mladosti« zaslužil petindvajset, ako bi ga še delj komentiral!

Na zdar!

Ljubljana.

Ljubljana. Ker se je že večkrat predbacivalo, da ljubljanski Orel ne izvršuje vseh tistih dolžnosti, ki bi jih moral kot središče Orlov, moramo povedati, koliko vrst telovadbe goji v svoji tesni telovadnici in izven nje. V telovadnici našega Orla se goji nič ne manj kot 10 (reci deset) vrst telovadb, in sicer: 1. člani, 2. starejši bratje, 3. ljudskošolski naraščaj, 4. obrtno-vajenski naraščaj, 5. ženski telovadni odsek, 6. gojenke, 7. dijaki srednjih šol, 8. Zadrúžna in 9. Trgovska šola, 10. atletski in borilni klub. Razen telovadnice ljubljanskega Orla vodijo voditelji tudi posebej še telovadbo pododsekov v Marijanišču, Alojzijevišču in pri Salezijancih na Rakovniku. Vse te telovadbe vodijo vztrajno in točno samo ljubljanski voditelji. Telovadnica je vsak dan dvakrat zasedena, nekaj dni celo trikrat na dan. Če v vsakem tem oddelku telovadi vsaj deset oseb — pa jih več — se lahko izračuna, koliko članov premore ljubljanski Orel brez podpornih članov, ki jih je nekaj čez 100; saj podporo itak potrebuje. Da imajo voditelji poleg službe za vsakdanji kruh še drugega jako mučnega dela s telovadbo, ni treba povdarjati. Za nameček bodi povedano, da imajo voditelji posameznih telovadb skupaj enkrat na teden sejo vadiateljskega zbora, dalje eno sejo odbora ljubljanskega

Orla in eno sejo predsedstva Zveze Orlov, kjer so zastopani ljubljanski Orli vedno častno. Drugi brat-ski odseki lahko pričajo, da je na vsak tečaj, ki se sedaj vrše po okrožjih, prišel gotovo kak ljubljanski vaditelj, oziroma predavatelj, včasih celo oba. Da se ljubljanski Orli zavedajo tudi potrebe duševne izobrazbe, priča to, da se udeležujejo kaj pridno predavanj S. K. S. Z., sodelujejo pri dramatičnem in pevskem odseku.

Kamniki

Mengeš. Dne 13. marca se je vršil občni zbor našega Orla, na katerem se je sledeče obravnavalo: Tajnik poroča, da je bilo v letu 1909 23 skupnih sej predsedstva in vaditeljskega zbora, pri katerih se je marsikaj koristnega ukrenilo. Predsednik poroča: Udeležili smo se petih javnih telovadb, in sicer v Radomljah, Komendi, na Ježici, Kamniku in v Smartnem pri Litiji; napravili smo še par drugih izletov. Priredili smo dve igri »Znamenje v gozdu« in »Sveti Ciril mučenik«. Učnega tečaja v Ljubljani so se udeležili štirje člani. Dalje poziva člane, naj delajo pridno in vztrajno v tej organizaciji in naj bodo v resnici Orli vzgled današnje mladine. Poročilo blagajnika nam izkazuje sledeče: Dohodkov 667 K 59 h, stroškov pa 633 K 15 h. Predlaga tudi, naj se agitira za podporne člane, pravi, da bi bilo dobro, ko bi se tudi pri dekletih agitiralo za to, kar se vzame z odobravanjem na znanje. Načelnik poroča, da se je telovadilo po dvakrat na teden, skupaj 1833 ur, in želi obenem, da bi bolj redno zahajali k telovadbi. Umrli je meseca julija marljivi član Orla Fr. Valjavec, kateremu smo oskrbeli lep pogreb. Udeležili smo se tudi pogreba pokojne gospe Zargijeve v Kamniku. Nato je še tudi v lepih besedah pojasnil pomen naše organizacije podpredsednik Val. Kajdiš, nato se je volil odbor, ki pa je ostal ves stari. Nato zaključil predsednik Ignacij Gorenjc zborovanje. — O Veliki noči smo se udeležili procesije, dne 24. aprila imamo okrožni izlet in javno telovadbo v Radomljah. — Dekleta z Dunaja so poslale za piruhe 21 K, in sicer dve iz Mengša in tri z Rodice. Bog živi posnemalce!

Komenda. Pridno telovadimo; na orodju so nekateri že vrlo napredovali. Nismo pa pri tem zanemarili potrebne duševne izobrazbe. Skoro vasko telovadno uro nastopamo vrstoma bratje s kako deklamacijo ali s kratkim govorom; pripraviti se hočemo za javen nastop. V predpustu smo uprizorili dve šaloigri: »Čevljar« in »Junaki«. Dva draga tovariša sta stopila v zakon, a ostaneta zvesta in delavna člana odseka. Prvega smo v kroju spremili k poroki, drugemu, vrlemu svojemu načelniku, ki je odseku daroval znatno fantovščino, smo šli kot četa polnoštevilno čestitat na dom. Bog nam ohrani vnetega in požrtvovalnega načelnika še mnogo let! Pri velikonočni procesiji smo nastopili kot častna straža ob Najsvetejšem. Kroj si je napravilo zopet osem bratov, vseh je v odseku že 28. Da se bodo vrste naše vedno polnile, skrbimo za naraščaj; mladi junaki kažejo že lepe možnosti na orodju in pri prostih vajah s palicami.

Radoljica.

Brezje. Že 9. januarja t. l. je potekel termin, ko bi se imel vršiti občni zbor našega telovadnega odseka. Toda razmere so bile take, da smo skoraj že mislili na razpad naših Orlov. Vendar, hvala Bogu in delujočemu odboru izobraževalnega društva, položaj se je zboljšal. Dne 17. aprila smo sklicali občni zbor in iz tega je izšel poživljeni Orel. Sklicatelj č. p. Henrik Damiš otvoril občni zbor. V nagovoru kratko označi potrebo prenovljenja Orla. Iz tajnikovega poročila, ki ga istotako prevzame sklicatelj, smo izvedeli, da je od lanskega občnega zbora dne 6. januarja 1909 bilo enajst odborovih sej. Zadnja teh je bila sklicana dne 29. junija, potem pa je cela stvar zaspala. Blagajnik Fr. Skofic omenja, da ima telovadni odsek poleg svojih telovadnih potrebščin

še 70 K 15 h v blagajni. Izjavlja, da blagajniško službo prepušča mlajši, krepkejši moči. Načelnik R. Kleindienst pove, da se je v dobi delovanja vadilo v redovnih, kakor tudi v prostih vajah ter na drogu. Po tem se je ravnal tudi naraščaj. — Nato se je volil nov odbor. Odbor se je z dvignjenjem rok sledeče sestavil: G. Anton Gabrijelčič, gostilničar in posestnik, predsednik; Anton Šavli, podpredsednik; č. p. Henrik Damiš, tajnik; Lorenc Bohinc, tajnikov namestnik; Valentin Finžgar, blagajnik; Jan. Janša, blagajnikov namestnik; Rudolf Kleindienst, načelnik. Računska pregledovalca sta: Franc Potočnik in Jožef Tavčar. — Ko je še sklicatelj izrazil željo, da se občni zbor telovadnega odseka zanaprej vsako leto na praznik varstva sv. Jožefa (tretja nedelja po Veliki noči) skliče, zaključil g. novoizvoljeni predsednik zborovanje. Bodi srečno!

Idrija.

Idrija. Dne 10. aprila je naše okrožje priredilo lepo uspeli mladeniški tečaj, ki je bil ponos našemu okrožju, dasi smo obdani z raznovrstnimi neprijatelji, ki ob takih prilikah kaj radi pokažejo svojo neumnost. S tečajem smo združili slovesno sveto mašo ob pol 8. uri v župni cerkvi, po kateri so se pričela takoj predavanja. Prvi govornik, za mladino vneti gospod c. kr. učitelj Josip Novak, je razpravljajal snov »Orel in vera«. Povdarjal je, da si šteje v čast in obenem v dolžnost govoriti o tej temi v teh kritičnih časih, ko rujejo nasprotniki zoper sveto cerkev in zoper vse, kar je svetega, dasi imajo sto in sto dokazov, ki spričujejo, da je edino to pravo stališče, katero zavzema sveta cerkev. Govoril je navdušujoče in strokovnjaško. Takih vzgojiteljev je potreba, potem bo mladina spoznala, da kar je v šoli slišala, velja tudi za poznejšo dobo! Predavanju je sledila kratka debata. Drugi govornik, č. gospod Josip Vodopivec, je obravnaval snov: »Orel in narodnost«. Pokazal nam je v lepi obliki, kako mora biti Orel naroden, to je vnet za skupni ideal, za ideal celega slovenskega naroda. Omenjal je, v čem naj se kaže naša ljubezen do domačega kraja, do slovenskega ljudstva, namreč v dostojnem in poštemnem življenju najpoprej, potem v podrobnem delu za narod. Lepo sliko rodoljuba nam je podal iz življenja Kristusovega. Da je tudi sveta cerkev narodna, spričuje to, da se vera, katero smemo imenovati zaščitnico narodnosti, oznanja širom sveta v različnih jezikih. Glasno odobravanje poslušalcev je pokazalo, kako logično je bilo izpeljano tudi to predavanje. Predavanju je sledila debata, med katero se je naglašalo, da podlaga rodoljubju je vera, brez katere ne more obstati prava ljubezen do lastnega naroda. Razločevati se je treba v tem oziru od sokolov, kateri vpijejo, da so nepristranski, udeležujejo se pa vsakega protiverskega boja. — S tem so se morala predavanja prekiniti, da je prišel na vrsto tehnični del tečaja — telovadba. V telovadnici rudniške ljudske šole so se proizvajale redovne in vse štiri proste vaje. — Pri skupnem kosilu nas je zabaval pevski zbor katoliške delavske družbe v Idriji. Ob 1. uri se je nadaljevalo predavanje in sicer je predaval gospod c. kr. učitelj Avguštin Šabec o temi: »Vpliv telovadbe na telesni in duševni razvoj, zlasti na estetični čut.« Predavatelj je kaj lepo razvrstil izbrano snov, in so ga Orli zelo pazno poslušali. Do viška se je pa povspel tečaj, ko so se začeli zbirati ob 4. uri mladinojubi k javnemu ljudskemu predavanju, na katerem je predaval filozof č. gospod Ignacij Breitenberger o temi: »Kaj in kako naj se bere?« Zanimiv živahen govor je ohranil ves čas pozorne številne poslušalce, dasiravno je trajal poldruho uro. Snov, katero je obdelaval govornik, je bila kakor nalašč za razmere, ki vladajo dandanes, ko igra ravno časopisje glavno ulogo. Javno priznavamo, da nas je ta mladeniški tečaj navdal z novimi upi. Orli, vi pa pogumno naprej za ideali naše organizacije!

Opomba. Dopisa iz Košane in Celja prideta prihodnjič na vrsto.

LISTEK.

Janko in drugi.

Spisal Svetovit Bor.

(Dalje.)

»Udari, suni ga proč od mene!« sikal je Pepe in se skušal oprostiti Jankovih rok, ki so ga držale kot klešče.

»Pomiri se, Janko, ne počenjaj neumnosti!« so skušali fantje z lepo in mirno besedo kaj doseči, niso hoteli takoj mahiniti, le trdneje so zagrabili in ga že skoraj odstranili od Pepeta. Tedaj pa je Janko napel vse sile in se otresel rok svojih tovarišev. Planil je po bliskovo nad Pepeta, ga trdno prijel čez pas, ga malo privzdignil, nato ga pa telebil po tleh, da je kar zaškripalo. Zgodilo se je vse to hipoma, fantje so bili osupnjeni, kar stali so kot bi jih pribil k tlom. Pepe pa se je hitro pobral, segel v žep in izvlekel svoj nož.

»Čakaj, pes, jaz ti pokažem!«

Skočil je proti Janku in zamahnil. Fantje niso vedeli, kaj naj počnejo; dasi je bil Pepe njih vodja, vendar posebno priljubljen ni bil; fantje so bili sinovi kmetov, Pepe kajžarja; ako ne bi bil Pepe tako bistroumen in zvit, bi jim gotovo ne načeljeval. Janko je bil vseeno bolj priljubljen, a očitno Pepetu nasprotovati tudi niso hoteli. Sreča, da je imel Janko debelo suknjo, sicer bi ga Pepe zabodel, a ker je od daleč mahnil, mu nož ni prišel do živega. Drugič zamahniti ni mogel, ker ga je Janko prijel za roko, mu izvil nož in ga vrgel v stran.

Sprijeta bi se zopet, a fantje so se otresli osupnjenja, skočili so med njiju in ju ločili. Janko se jim je skušal iztrgati in se zagnati zopet na Pepeta. Pepe je težko dihal in hropel bled od sramote:

»Pustite me, jaz mu pokažem!«

»Ampak, Janko, kaj vendar misliš? Ti se tu pretepavaš, k tvoji Anici pa hodijo drugi vasovat! Njo bi rajši varoval, ne pa se tu pretepeval!« je šepnil Tone Janku na uho.

Janko se ni dosti zmenil za te besede; kar kipelo je v njem od jeze in srda.

Tedaj pa je prihitel iz drugega konca vasi fant, katerega je poslal Pepe na stražo.

»Gredo, le hitro, blizu so že!« je hitro izgovoril in se začudil, ko je videl tak položaj med tovariši.

»Gredo, čuješ, Janko, gredo pod okno tvoje Anice!« je glasno izrekel Tone.

»Da,« je pristavil drugi, »tako prijazni smo, da hočemo pretepesti fante iz sosednje vasi, zlasti tistega, ki zahaja k Anici! Ti pa nam tako povračuješ našo skrb za te!«

»Kdo zahaja k Anici?«

»Neki mlekozobi fant iz sosednje vasi!«

»Ne laži! Radi bi me le potolažili, da ne bi namlatil Pepeta, a me ne boste!«

»Dobro, boš pa videl! Hola, fantje, zdaj ni časa, da bi se med seboj prepirali! Braniti moramo čast naše vasi, tu moramo delati skupno, brez preprirov!«

Izpustili so oba, Janko je obstal, ni skočil v Pepeta. Da bi hodil kdo k Anici? Ne, ni mogoče! Ali bi njen oče pustil komu drugemu, če njemu ni dovolil? Ne, saj je drugače z njim prijazen in se vidi, da ga ima rad in ga ceni kot svojega bodočega zeta. Morda pa ne? Kaj, ko bi ga tudi on in Anica za nos vodila? Če drugemu dovoli, pa bi njemu ne!

Janko je stal par trenutkov kot onemel, kot okamenel. Misel za misljo je po bliskovo prešinjala njegovo glavo. Fantje so že odšli, tiho in mirno je bilo vse naokoli; Janko je pritisnil roko na čelo, ozrl se na nebo, kjer je sijalo na milijone zvezdic. Začutil se je majhnega, a začutil ob enem, kako zapuščen, sam, brez tolažnikov je. In vstalo je v njegovi duši, da ga sovražijo domači, sovražijo vsi ti prijatelji, sovraži Anica, katero je šele sedaj začel prav ljubiti, domišljal si je, da ga sovraži cel svet. Završelo je v njem, stisnil je pesti in zaškrtal z zobmi; pogledal je okoli sebe, kje je Pepe, pa ga ni našel, odšel je z drugimi. Obrnil se je tudi on in začutil v sebi srd in sovraštvo do vsega, kar zdobil bi vse, kar bi mu prišlo v pest. In začutil je neizrečeno željo po pretepu. Kaj zato, če jih bo tudi sam odnesel, da bo le tudi sam bil, tolkel, udrihal po drugih in si ohladil malo svojo kri.

Izruval je iz plotu kratek kol in pospešil korake. Na koncu vasi jih je došel. Polegli so ob plotu in čakali.

»Bodo že videli, kaj se pravi k nam hoditi ponočevat! V svoji vasi naj ostanejo in uganjajo tam svoje burke, kakor ostanemo mi v svoji! Nocoj pridejo že tretjič! To jo bodo izkupili!« je govoril Tone polglasno proti Janku.

Janko mu ni odgovoril, strmél je v nebo in premišljal svojo nesrečo, svoj srd in svojo jezo.

»Ti bom že pokazal, kateri ti misli v škodo hoditi! Tisti je seveda tvoj, le dobro obračunajta! Ne opravi sicer ničesar, ker njen oče ne pusti, da...«

Začuli so se koraki. Pet fantov iz sosednje vasi je tiho, brez govorjenja, petja in vriskanja prihajalo. Naši junaki so stisnili kole v rokah in se pripravili na napad.

»Kam pa, kam?« je ustavil prišlece Pintarjev Pepe.

»Te nič ne skrbi, kam gremo! S poti se spravi!« je bil odgovor.

(Dalje prihodnjič.)